

Masarykova univerzita
Pedagogická fakulta
Poříčí 7, 603 00 Brno

HODNOCENÍ RIZIK

Zpracoval: Zdeňka Filová – ref. BOZP

Říjen 2011

1 ÚVOD

V souvislosti s prevencí rizik zaměstnavatel musí

1. soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek
2. zjišťovat jejich příčiny a zdroje
3. vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění
4. pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek
5. dodržovat metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle prováděcích právních předpisů

Při stanovení opatření k prevenci pracovních rizik vychází posuzovatel ze všeobecných zásad, kterými se rozumí:

- odstraňování rizik a omezení působení zdrojů rizik
- zhodnocení rizik, která nelze odstranit
- udržování pracovních podmínek pro běžné a zdraví neohrožující pracovní prostředí
- při nákupu nových zařízení mít na zřeteli bezpečnostní kritéria
- nahradit nebezpečnou práci s vyloučením rizik, nebo tato rizika omezit na přijatelnou mez
- poskytování potřebných informací zaměstnancům.

Hlavním předpokladem je nevyhledávat pouze rizika, ale zjištěné nedostatky průběžně odstraňovat tak, aby pracoviště byla z pohledu zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci co nejbezpečnější.

Hodnocení pracovních rizik možného ohrožení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců zachycuje současný stav

Legenda:

A. Pravděpodobnost vzniku a existence rizika

1. nahodilá
2. nepravděpodobná
3. pravděpodobná
4. velmi pravděpodobná
5. trvalá

B. Možné následky ohrožení

1. poranění bez pracovní neschopnosti
2. absenční úraz (s pracovní neschopností)
3. vážnější úraz vyžadující hospitalizaci
4. těžký úraz s trvalými následky
5. smrtelný pracovní úraz

2 PŘEHLED VYBRANÝCH PRACOVNÍCH RIZIK IDENTIFIKOVANÝCH A VYHODNOCENÝCH NA PEDAGOGICKÉ FAKULTĚ

Zdroj rizika: Podlahy a komunikace v objektech i vně

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
zakopnutí, pád osoby na rovině	2	2	včasné odstraňování závad: díry, výmoly, odlepené podlahové krytiny; odstraňování opotřebovaných koberců nebo rohožek; udržování volně průchodných komunikací vnitřních i vnějších; správné našlapování; zvýšená opatrnost při špatných mikroklimatických podmínkách zajištění dostatečného el. osvětlení při snížené viditelnosti; čištění a úklid podlah; vytírání podlah do sucha; vytírání sociálních zařízení denně
uklouznutí při chůzi nebo pracovních činnostech	2	2	
uklouznutí na mokrém povrchu	2	2	
podvrtnutí nohy	1	1	
šikmé nesprávné našlápnutí na hranu	2	2	
pád na schodišti	2	3	

Zdroj rizika: Okna, dveře v objektech

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
pořezání o sklo rozbité skleněné výplně oslnění	1 3	1 1	ve výši očí zřetelné označení celoskleněných vstupních dveřních křidel; vhodný druh skla s odpovídajícími pevnostními vlastnostmi; včasné přesklení rozbitých výplní; instalace stínící techniky

Zdroj rizika: Sanitární a hygienická zařízení

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
plísň	1	1	používání mýdlových prostředků; správná regulace teplé vody pomocí měsíčních baterií; zvýšená opatrnost při pohybu na mokřích podlahách; řádný denní úklid podlah a sanitárních zařízení (umývadla, WC, pisoáry, odpadové nádoby)
popálení	3	1	
uklouznutí na mokré podlaze	3	2	

Zdroj rizika: Skladovací prostory

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
pád skladovaného materiálu po ztrátě jeho stability	1	1	správná stabilita skladovaného materiálu; odkládání předmětů tak, aby nebyly na okrajích pracovních prostor
pád předmětu a věcí na nohu	3	1	

Zdroj rizika: Elektrické instalace, přístroje, spotřebiče a zařízení

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
poškozené vidlice nebo elektrické zásuvky, poškozená izolace nesprávné použití elektrického zařízení a spotřebiče úraz elektrickým proudem vznik požáru	2 3 2 3 2	2 3 2 3 2	provádění vizuální kontroly; seznámení obsluhy s návodem pro použití; zajišťovat opravy závad odborníky na elektrotechniku; kontrola technického stavu pohyblivých přívodů; instalace vaříče na nehořlavé podložce; dodržování bezpečných vzdáleností od hořlavých předmětů; vypínání vedení; používání uzemňovacích vodičů

Zdroj rizika: Osvětlení

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
osvětlení ve veřejných prostorách, chodbách, schodištích, učebnách, provozních prostorech, atd. přiměřené pro bezpečný pohyb a zpozorování překážek (schody, kluzké povrchy nebo rozlité kapaliny, poškozené podlahy atd.)	1	1	úpravy pracoviště, typ a specifikace žárovek; použití přídatného místního nebo lokalizovaného osvětlení na pracovištích; vyhýbání se lesklým povrchům na pracovištích (stoly, jiný nábytek atd.); eliminace stínů v prostoru vykonávané práce; zabránit oslnění stínící technikou
v zorném poli zaměstnanců nadměrné kontrasty vedoucí k únavě	1	1	
v pracovním prostoru rušivý odražený jas (zrcadlové odrazy od hladkých, zářivých nebo lesklých povrchů), který mění optické podmínky při práci	1	1	
únava očí	2	1	

Zdroj rizika: Manipulace s materiálem

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
přetížení v důsledku zvedání velkého počtu menších břemen	2	2	správná organizace práce, uplatnění vhodné pomocné manipulační techniky, zajištění dostatečného manipulačního prostoru;
poškození pohybového ústrojí při nesprávném zvedání břemen	3	4	krabice nebo zboží v balících se nesmí přenášet uchopením za vázací pásy nebo dráty, používání OOPP
pořezání rukou, píchnutí, odřeniny	3	2	

Zdroj rizika: Dílenská pracoviště

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
nepořádek na pracovišti, zakopnutí, pád materiálu, píchnutí, pořezání o ostré hrany odřezků, apod.	2	2	udržování pořádku; přehledné ukládání materiálu a náhradních dílů, zajišťovat jejich stabilitu; udržování volných průchodů

Zdroj rizika: Ruční nářadí

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
sečné, řezné, bodné, tržné rány, otlaky, pohmoždění	3	1	požívání vhodného typu nářadí a správné velikosti; dodržování zákazu používání poškozeného nářadí (bez trhlin a otřepů, hladké úchopové části vhodných tvarů); ochrana rukojetí a úchopových částí před olejem a mastnotou pokud lze; používání OOPP k ochraně zraku
úrazy očí odlétající střeplinou, drobným úlomkem, otřepem, apod.	3	3	

Zdroj rizika: Brusky

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
poranění prstů obsluhy při náhodném styku ruky s rotujícím brousícím kotoučem	2	3	požívání krytů; správné upínání kotouče; včasné seřizování mezery mezi podpěrou a obvodem brousícího kotouče (u stojanové brusky); zákaz používání nadměrně opotřebovaného kotouče; používání ochranných brýlí, obličejového štítu, správného pracovního oděvu
zranění očí, obličejové zasažení odlétajícími úlomky, drobnými částicemi a prachem;	3	3,4	
zachycení volných částí oděvů, obvazů na ruku, vlasů, apod.	3	3	

Zdroj rizika: Vrtačky

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
zranění rukou – pořezání třískami, o ostří nástroje (vrtáku), pohmoždění o upínané obrobky, zachycením pracovního oděvu (rukávu, hodinek, apod.) rotujícím vřetenem, sklíčidlem	2	2,3	dodržování zakázaných manipulací; nenechat sklíčidlo ve vřeteně, nesahat rukou do nebezpečného prostoru za chodu; zákaz práce v rukavicích; řádné upnutí vrtaného předmětu; výměnu nástroje vykonávat jen za klidu stroje; v případě potřeby používat ochranné brýle; správné ustrojení bez volně vlajících částí
zranění očí, zachycení vlasů	2	2	

Zdroj rizika: Kotoučová pila na dřevo

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
neúmyslný kontakt s pilovým kotoučem – pořezání prstů nebo ruky	2	3	při řezání malého materiálu musí být k oddálení rukou z blízkosti pilového kotouče používány posouvací pomůcky; dodržování návodu k obsluze; obsluha nesmí řezaný materiál tlačít k pilovému kotouči přímo tělem; používání vhodného prac.oděvu těsně upnutého k tělu; odsávací zařízení, přirozené větrání
namotání oděvu resp. jeho volných částí, vlasů, rukavice na rotující nástroj	2	2	
zpětný pohyb nářadí, zablokování pilového kotouče (zpětný vrh neupevněného dřeva)	2	3	
zasažení obsluhy částmi roztrženého pilového kotouče	2	2	
prašnost	1	1	

Zdroj rizika: Kancelářská práce (vybavení pracoviště, zobrazovací jednotky, pracovní prostředí a pomůcky)

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
stabilita nábytku, skříněk, židlí	2	2	nepřetěžování nosnosti nábytku; zlepšení ergonomické funkčnosti vybavení pracoviště; konzultace se zaměstnanci o vhodných změnách pracovního prostředí; aplikování výsledků technického vývoje; eliminace odrazů a odlesku na zobrazovacích jednotkách; monitorování zdraví zaměstnanců
výška opěradla židlí	1	1	
pády předmětů	2	2	
zásuvky stolů a skříněk	1	1	
vhodné uspořádání pracoviště bez otáčení hlavy a trupu	2	1	
zatěžování pohybového aparátu při dlouhodobější práci v nevhodné poloze	3	2	
zraková zátěž	3	1	
práce s kancelářskými potřebami	1	1	

Zdroj rizika: výuka akademického pracovníka

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
psychická zátěž	2	1	poskytování instrukcí a školení; vhodná psychologická příprava na jednání s problémovými lidmi a jak situaci zvládnout
napadení studentem, agresivita	1	1	

Zdroj rizika: výuka tělesné výchovy

Identifikace nebezpečí (popis a způsob ohrožení)	Vyhodnocení závažnosti rizika		Bezpečnostní opatření (opatření k omezení rizika)
	A	B	
úrazy následkem pádu podle druhu disciplín (cvičení na náradích, míčové hry, úpolové sporty, atletika, apod.)	2	2	před zahájením výuky vydat jasné a srozumitelné organizační pokyny; před zahájením cvičení všestranné rozcvičení; vhodný cvičební úbor; protiskluzové nátěry podlah; neukládat nepřiměřeně náročné úkoly; před zahájením výuky zkontrolovat tělocvičná náradí a zařízení (vnitřní i venkovní);
cvičení na různých druzích náradí v tělocvičně	3	2	
sportovní pobyty na venkovních sportovištích	2	2	
lyžařské výcviky	1	1	